

**Záróvizsga tételsor a Gyógypedagógia (BA) alapszakon
Tanulásban akadályozottak pedagógiája és Logopédia szakirányon tanuló nappali
és levelező tagozatos hallgatók számára**

A. tételsor

mindkét szakirány számára közös tételek;
a vizsga első része; értéke a teljes vizsgajegy 50%-a

**A.1. A gyógypedagógia és a fogyatékoságtudomány kritériumai, felépítménye, tágabb
és szűkebb értelmezése**

- A gyógypedagógia, mint tudomány kialakulása
- A fogyatékoság általános megközelítése, fogalmának dimenziói (paradigmaváltás, orvosi-, és szociális modell)
- WHO fogalom változások (sérülés, fogyatékoság, akadályozottság)
- A gyógypedagógiai tevékenység definiálása, kategorizálása
- A gyógypedagógus kompetenciái a gyógypedagógus feladatköre és tulajdonságai (a nyolc gyógypedagógiai résztevékenységre, szakirányra vonatkozó rövid összefoglalás)

Irodalom:

- Goodley, Dan (2019): Fogyatékoságtudomány (2. kiadás). ELTE BGGYFK, Budapest.
- Gordosné Szabó Anna (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Hernádi Ilona – Könczei György (szerk.; 2015): A felelet kérdései között. Fogyatékoságtudomány Magyarországon. ELTE-BGGYFK, Budapest.
<https://mek.oszk.hu/14900/14939/14939.pdf>
- Illyés Sándor (2000): A magyar gyógypedagógia hagyományai és alapfogalmai. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 15-38). Budapest: ELTE BGGYFK.
- Kálmán Zsófia – Könczei György (2002): A rehabilitáció és a fogyatékoság. In Kálmán Zsófia – Könczei György: A Taigetosztól az esélyegyenlőségig (pp. 34-57). Osiris Kiadó, Budapest.
- Képzési és Kimeneti Követelmények.
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1600018.EMM&txtreferer=00000001.TXT>
- Mesterházi Zsuzsa – Szekeres Ágota (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (különösen az 1.2, az 1.5, a 3. és a 7. fejezetek). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

A.2. A fogyatékossgal élő gyermekek beiskolázási folyamatának és intézményes nevelésének története napjainkig

- A gyógypedagógiai ellátás tradíciói (történelmi korok fogyatékosok ellátása iránti lépései, intézkedések, kiemelkedő személyiségek a fogyatékosok nevelésének történetében)
- Az intézményhálózat kialakulása a különböző fogyatékosági típusok ellátásában
- A gyógypedagógiai hatásrendszer, törvényi és intézményi háttér
- A jelenlegi intézményhálózat (EGYMI, Egységes Pedagógiai Szakszolgálatok)
- A Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek/tanulók a „2011. évi CXC. köznevelési törvény” rendelkezései alapján

Irodalom:

- Csepeli György – Örkény Antal (2015): Az emancipáció kihívása a mai magyar társadalomban a romák és nem romák viszonyában. Szociológiai Szemle, 25. évf., 83–102.
- Gordosné Szabó Anna (1999): „Áthelyezési” beiskolázás a magyar gyógypedagógiai történetében. In Nagyné Réz Ilona (szerk.): A szakértői bizottságok 25 éves jubileumi tudományos tanácskozása, Budapest 1999. október 29-30.: Emlékkötet (pp. 9–16). Cházár András Óvoda, Általános Iskola, Diákotthon, Speciális Szakiskola és Szakmunkásképző, Vác.
- Gordosné Szabó Anna (2000): A gyógypedagógiai iskoláztatás fejlődése. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 331-356). ELTE-BGGYFK, Budapest.
- Gordosné Szabó Anna (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Illyés Sándor (2000): A magyar gyógypedagógia hagyományai és alapfogalmai. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 15-38). ELTE-BGGYFK, Budapest.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (1992): Az áthelyezési vizsgálat I. (pp. 11-17, 31-45). Tankönyvkiadó, Budapest.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (1999): Honnan indultak, és merre tartanak a fogyatékos gyermekeket vizsgáló szakértői bizottságok? In Emlékkötet a szakértői bizottságok 25 éves jubileumi tudományos tanácskozása alkalmából (pp. 18–25). Pest Megyei Pedagógiai Szolgáltató Intézet, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa–Jenei Andrea–Szabó Ákosné–Horváth Péter László–Mile Anikó
  - Kiss László (2019): Társadalmi válaszok. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (pp. 119-218). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
  - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
  - 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről.

A.3. Az iskolai munka működésének belső és külső szabályozói; A gyógypedagógiai nevelést, oktatást meghatározó dokumentumok napjainkban

- Törvényi szintű szabályozók, a törvényi és rendeleti szintű szabályozás aktuálisan hatályos dokumentumai (köznevelési törvény, esélyegyenlőségi és egyenlő bánásmódról szóló törvény, NAT, kerettanterv, irányelv, rendeletek, stb.)
- Intézményi szintű szabályozás (NAT, irányelvek, kerettanterv, alapító okirat, pedagógiai program, SzMSz, házirend, helyi tanterv)
- A tervezés folyamata, lépései: tanévre, témakörre, tanóra
- Az pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció fogalma, tartalma
- Az egyéni fejlesztés dokumentumai
- A nevelési folyamat tervezése, értékelése, mérése (közoktatási területen és pedagógiai célúrehabilitáció-rehabilitációs folyamatoknál)

Irodalom:

- Horváth Péter László (2019): Törvények, rendeletek. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 204-208). ELTE BGGYK, Budapest.
- Hunyady György M. Nádas Mária (2004): Pedagógiai tervezés (2., átdolgozott kiadás). Comenius Bt., Pécs.
- Mesterházi Zsuzsa (2004): A gyógypedagógiai folyamatról. In Gordosné Szabó Anna (szerk.) Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia (pp. 19-40). Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (különösen a 3.3.5.2 és a 3.4 fejezetek). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Vargáné Mező Lilla (2008): Fókuszban az egyén. Hogyan készítsünk egyéni fejlesztési tervet? Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségért Közalapítvány, Budapest.
- Virányi Anita (2019): Az iskolai nevelés tartalmi szabályozása. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 232-241). ELTE BGGYK, Budapest.

- 1991. évi LXIV. törvény a gyermekek jogairól.
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről.
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
- 2003. évi CXXV. törvény - az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. (Módosítva: 5/2020 Korm. rendelet).
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.

- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről.
- 110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról.

A.4. A társadalmi integráció, és a fogyatékossgal élők jelenléte a munkaerőpiacon

- A társadalmi integrációt befolyásoló emberjogi mozgalmak, szervezetek, dokumentumok
- Az önálló életvitel mozgalom kialakulása, szemlélete és hatásai nemzetközi és hazai szinten
- A fogyatékossgal élők lakosság demográfiai sajátosságai Magyarországon, nemzetközi kitekintéssel
- Fogyatékossgal élők fiatalok pályorientációja
- A középfokú képzést biztosító ellátórendszer
- Jövőkép, elhelyezkedési lehetőségek a

munkaerőpiacon Irodalom:

- Bánfalvy Csaba (2000): Fogyatékossgal és szociális hátrány. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 81-115). BGGYTF, Budapest.
  - Bánfalvy Csaba (2005): A fogyatékos emberek és a munka világ. Szakképzési Szemle. 21. évf., 2. szám. 180-193.
  - Bathó Edit Fejes József Balázs (2013): Többségi, hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű 8. évfolyamos tanulók jövőképe. Iskolakultúra, 23. évf., 7–8. sz. 3–16.
  - Csányi Zsuzsanna Jásper Éva Sipos Anna (2007): Támogatott foglalkoztatás szolgáltatás módszertani kézikönyv. Fogyatékos emberek a nyílt munkaerőpiacon. Salva Vita Alapítvány Fekete Sas: Budapest.
  - Gere Ilona Szellő János (szerk.; 2007): Foglalkozási rehabilitáció. FSZEK, Budapest.
  - Gyulavári Tamás (szerk.; 2004): Az európai unió szociális dimenziója. Szociális és Családügyi Minisztérium, Budapest OFA Kht., Budapest.
  - Regényi Enikő Cserti-Szauer Csilla Szabó Ákosné (2019): A felnőttkor, belépés a munka világába, életkörülmények, életvezetés. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 495-511). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- 1999. évi C. törvény az Európai Szociális Karta kihirdetéséről.
  - 2009. évi VI. törvény a Módosított Európai Szociális Karta kihirdetéséről.
  - 15/2015.(IV.7.) Országgyűlési határozat az Országos Fogyatékossgügyi Programról (2015-2025).
  - „A befogadó társadalom alapja a diszkriminációmentességgel párosuló pozitív cselekvés” c. Madridi Nyilatkozat (2002). In Könczei György (szerk.): Fogyatékossg-politikai szakismeretek Szöveggyűjtemény (2009; pp. 136-148). ELTE BGGYK, Budapest. <http://mek.oszk.hu/09800/09833/09833.pdf>
  - 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (SNI tanuló középfokú képzésre vonatkozó tartalom, speciális szakiskolák).
  - 2011. évi népszámlálási fogyatékos lakosságra vonatkozó adatok értelmezése.

A.5. Az integráció és az inklúzió; az együttműködés lehetőségei a gyógypedagógiában

- Az integráció történeti alapjai, az integrált nevelés hazai és külföldi tapasztalatai, jogi háttere és pedagógiai feltételei
- Az integráció alapelvei, integrációs modellek és megvalósulási formák
- Az integráció és az inklúzió összehasonlítása elméleti és gyakorlati szempontból
- Együttműködési formák pedagógusok körében, együttműködés a Pedagógiai Szakszolgálatokkal
- Szervezetszintű együttműködés
- Szakemberek együttműködése (team-munka, kéttanáros modell)
- Szülőkkal való együttműködés
- Gyógypedagógiai és többségi pedagógiai kompetenciák az

integrációban Irodalom:

- Papp Gabriella (2019): Történeti visszpillantás: a tanulásban akadályozott gyermekek együttnevelésének előzményei. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 461-465). ELTE BGGYK, Budapest.
- Papp Gabriella (2019): Az integrált nevelés és inkluzív iskola mai értelmezése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 465-469). ELTE BGGYK, Budapest.
- Papp Gabriella Mile Anikó (2019): A többségi iskolai együttnevelést segítő tényezők. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 469-476). ELTE BGGYK, Budapest.
- Varga Aranka (2015): Az inklúzió szemlélete és gyakorlata. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Neveléstudományi Intézet, Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium, Pécs.
- UNESCO (1994). A Salamancai Nyilatkozat. Spanyol Oktatási és Tudományos Minisztérium, Madrid.
  - 2011. Évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
  - 110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
  - 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
  - 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
  - 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
  - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.

A.6. A tanulási képességek fejlesztése

- A tanulás értelmezése biológiai, pszichológiai, pedagógiai, gyógypedagógiai szempontból.
- A tanulási képességrendszer értelmezése, a tanulási képességek fejlődése és nevelhetősége (ezen belül a tanulás többszemponútú definiálása)
- A tanítási-tanulási folyamatok alapstruktúrái
- A tanulási folyamatok szervezése, a differenciált tanulás
- A tanulási motiváció kialakulásának és fenntartásának elősegítése, a tanulási viselkedésnevelése
- A tanulási technikák, stílusok, stratégiák
- A tanulási képességek lehetséges zavarai
- Az iskolai tanulás eredményességét befolyásoló tényezők rendszere (családi és iskolai környezeti hatások)

Irodalom:

- Balogh László (2000): Tanulási stratégiák és stílusok a fejlesztés pszichológiai alapjai. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó.
- Falus Iván (2003): Didaktika (különösen a 9-15. fejezet). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Józsa Krisztián – Fazekasné Fenyvesi Margit (2007): Tanulásban akadályozott gyermekek tanulási motivációja. Iskolakultúra Online, I. évf., 1. szám, 76-92.
- Lappints Árpád (2002): Tanuláspedagógia. Comenius, Pécs.
- M. Nádasi Mária (2001): Adaptivitás az oktatásban. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (2019): A kognitív képességek nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (különösen 256-259, és 298-312. oldal). ELTE Eötvös Kiadó
- Oroszlány Péter (2012): Könyv a tanulásról. AKGA Junior Kiadó Kft., Budapest.
- Papp Gabriella (2003). Tanulói kooperáció a tanulásban akadályozott gyermekek integrált oktatásában. Gyógypedagógiai Szemle, XXXI évf., 3. szám. 161-169.
- Réthy Endréné 2008. A tanítás-tanulás hatékony szervezése. http://www.nyeomszsz.org/orszavak/dokumentumok/rethyne_tanulmanyreszlet.doc

A.7. A kognitív képességek fejlesztése

- Az emberi megismerés fejlődése. Főbb elméleti megközelítések. Piaget kognitív fejlődéselmélete
- A kognitív képesség összetevői (rutinok, készségek, motívumok)
- A kognitív képesség dimenziói, alpműveletei
- A kognitív folyamatok mozgásának irányítása (absztrahálás, strukturálás, transzferálás, kombinálás)
- Az érzékelés, az észlelés, a figyelem, az emlékezet, gondolkodás fejlesztésének területei, típusfeladatok
- Komplex kognitív diagnosztizáló eljárások, fejlesztő terápiák

Irodalom:

- Atkinson, Richard C. Hilgard, Ernest (2005): Pszichológia. Osiris Kiadó, Budapest. /Ebből a kötetből különösen a 7. fejezet („Tanulás és kondicionálás”), a 8. fejezet („Emlékezés”), és a 9. fejezet („Gondolkodás és nyelv”) szükséges./
- Csapó Benő (2003): Törekvések és kísérletek a gondolkodás fejlesztésére. In Csapó Benő: A képességek fejlődése és iskolai fejlesztése (2. fejezet; pp. 47-87). Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Engelbrecht, Arthur – Weigert, Hans (1999): Hogyan akadályozzuk meg a tanulási akadályok kialakulását? avagy Nem jelenthet akadályt a tanulási akadály! BGGYTF, Budapest.
- Gyarmathy Éva (2009): Kognitív Profil Teszt. Iskolakultúra, 19. évf., 3-4. szám. 60-73.
- Mesterházi Zsuzsa (2019): A kognitív képességek nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (pp. 278-296). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Sedlak, Franz Sindelar, Brigitte (2005): De jó, már én is tudom! Óvodáskorú és iskolát kezdő gyermekek fejlesztése. A/3 Nyomdaipari és Kiadói Szolgáltató Kft., Budapest.
- Valett, Robert E. (1996): A tanulási zavarok terápiája. ELTE BGGYF, Budapest.

A.8. A motoros képességek fejlesztése

- A mozgásfejlődés értelmezése, a mozgás fejlődésének szakaszai
- A motoros képesség fogalma
- Nehézségek a pszichomotoros fejlődés során. A diagnosztikus megfigyelés lehetőségei, területei, formái, szempontjai
- Lateralizáció, a laterális dominancia diagnosztizálása
- A nagymozgás és a finommotorika
- Mozdásfejlesztés tanórai keretek között
- Motoros képesség, észlelés, motoros kivitelezés, mozgásszervi elváltozások, mozgásnevelés
- Módszertani sajátosságok a motoros képességek fejlesztésében, mozgásállapotmegismerésében

Irodalom:

- Balázné Szűcs Judit Porkolábné Balogh Katalin Szaitzné Gregorits Anna (szerk.; 2009): Komplex prevenció óvodai program. Kudarc nélkül az iskolában. Trefort Kiadó, Budapest.
- Farmosi István (2011): Mozdásfejlődés. Dialóg Campus Kiadó, Budapest Pécs.
- Hirtz, Peter – Hotz, Arturo – Ludwig, Gudrun (2004): Mozdáskompetenciák, egyensúlyozás. Dialóg Campus Kiadó, Budapest Pécs.
- Huba Judit (2010): A pszichomotoros fejlesztés gyakorlati kézikönyve. Logopédia Kiadó, Budapest.
- Mészáros Andrea (2015): Mozdászavarok (motoros jártasság zavarai). In Balázs Judit Miklósi Mónika (szerk.): A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve (pp. 53-60). Semmelweis Kiadó, Budapest.
- Póth Éva (2003): Mozdásfejlesztés. Az összerendezett, harmonikus nagymozgások kialakítása. In Tölgyszéki Papp Gyuláné (szerk.): A tanulási nehézségek kezelése (pp. 11-26). Logopédia Kiadó, Budapest.
- Valett, Robert E. (1996): A tanulási zavarok terápiája. ELTE BGGYF, Budapest.
- Virányi Anita (2013). A motoros képességek fejlesztésének módszertana (Online kiadás). Tankönyvtár. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009-0007_motoros_kepessegek_fejlesztesenek_modszertana/adatok.html

A.9. A szociális képességek fejlesztése

- Szociális kompetencia és proszocialitás
- Szociális kommunikáció és nevelés, az erőszakmentes kommunikáció és konfliktuskezelés, az érzelmi intelligencia fejlesztése
- A kötődési háló szerepe a nevelésben, a családi életre nevelés
- Önálló életre nevelés; Csoportlétre, szervezeti létre, társadalmi létre

neveléslrodalom:

- Nagy József (2002): A szociális kompetencia fejlesztése. In Nagy József: A XXI. századi nevelés (pp. 175-276). Osiris Kiadó, Budapest.
- Nagy József (2010): A szociális kompetencia fejlődés segítése alapjai (IV. fejezet). In Nagy József: Új pedagógiai kultúra (pp. 125-170). Mozaik Kiadó, Szeged.
- Szabó Ákosné (2019): A szociális képességek nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (pp. 389-400). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Szabó Ákosné Szekeres Ágota (2013): A szociális kompetencia fejlesztésének módszertana. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009-0007_szocialis_kepessegek_fejlesztese_modszertana/TANANYAG/02_4_1.html
- Szekeres Ágota (2019): Az érzelmi intelligencia nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (pp. 400-407). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Zsolnai Anikó (1995): A szociális kompetencia fejlődése gyermekkorban. Új Pedagógiai Szemle, XLV. évf., 1. szám. 68-74.
- Zsolnai Anikó (1998): A szociális kompetencia fejlettsége serdülőkorban. Magyar Pedagógia, 98. évf., 3. szám. 187-210.
- Zsolnai Anikó Kasik László (szerk., 2010): A szociális kompetencia fejlesztésének elméleti és gyakorlati alapjai. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Zsolnai Anikó Nagy József (2006): A szocialitás fejlesztése 4-8 éves életkorban. Mozaik Kiadó, Szeged.

A.10. A korai fejlesztés jelentősége és módszertana

- A családközpontú koragyermekkori intervenció fogalma. Az intervencióban részt vevő szakemberek, intézmények
- A család szerepe a korai fejlesztésben, partnerség, kommunikáció
- Orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai diagnosztikai eljárások
- A koragyerekkori intervenció protokollja
- A családközpontú koragyermekkori intervencióban alkalmazott terápiák. A fejlesztő otthoni környezet kialakítása

Irodalom:

- Czeizel Barbara (2009): A koragyermekkori intervenció múltja, jelene és remélt jövője. *Gyógypedagógiai Szemle*. 37. évf., 2-3. szám. 153-160.
- Csanádi Gabriella (1998): Bevezetés a korai fejlesztés témaköreibe. Comenius Bt., Pécs.
- Katona Ferenc (2001): Az öntudat újraébredése. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest.
- Kereki Judit Szvatkó Anna (2015): A koragyermekkori intervenció, valamint a gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás szakszolgálati protokollja. Educatio, Budapest.
- Lannert Judit (2009): A korai intervenció intézményrendszer hazai működése. Vezetői összefoglaló. www.tarki-tudok.hu/file/korint/korint_2009.pdf
- Magyar Adél (2013): Szakmaközi együttműködés a koragyermekkori intervencióban. „Mentor(h)áló 2.0 Program” TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt. (Ebből a kötetből különösen a 4. fejezet).
<http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/szakmaiegyuttmukodes/index.html>

A.11. A számolási képesség zavara: a diszkalkulia

- A számoláshoz szükséges képességek
- A diszkalkulia fogalmi rendszere, terminológiája és lehetséges felosztása neurológiai, pszichológiai, pedagógiai és szociológia kutatási eredmények alapján (meghatározás és klasszifikáció (BNO, DSM-V), gyakorisági adatok és komorbiditás)
- A diszkalkulia diagnosztikájának tudományos alapjai
- A hazánkban aktuálisan megvalósuló diagnosztikus gyakorlat, a diszkalkulia diagnosztikájában használt hazai és nemzetközi mérőeszközök

Irodalom:

- Dékány Judit (1999). Kézikönyv a diszkalkulia felismeréséhez és terápiájához. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest.
- Dékány Judit – Mohai Katalin (2013): Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja – Specifikus tanulási zavarok (írott nyelvhasználat zavarai, diszkalkulia). http://paks.tmpsz.hu/userfiles/files/diagnosztikai_kezikonyv_9fejezet.pdf
- Farkasné Gönczi Rita Mónika (2018): A diszkalkulia diagnosztikája eltérő szaktudományi aspektusokból. http://www.dyscalculiaport.gonczirita.hu/wp-content/uploads/2016/11/Farkasne_Gonczirita-A-diszcalculia_diagnosztikaja_eltero_szaktudomanyi_aspektusokbol_tezisfuzet_magyar.pdf
- Márkus Attila (1998). Számolási zavarok a neuropszichológia szemszögéből. Fejlesztő Pedagógia, 9. évf., 6. szám. 3-15.
- Márkus Attila (2000). A matematikai képességek zavarai. In Illyés Sándor (szerk.) Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 279-308). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (szerk.; 1999): Diszkalkuliáról pedagógusoknak. BGGYTF, Budapest.

A.12. Az olvasás és az írás zavara: a diszlexia és a diszgráfia

- Az olvasás-írás megtanulásához szükséges képességek
- A diszlexia meghatározása, neurobiológiai háttere, okai, tünetcsoportjai
- A diszlexia veszélyeztetettség fogalma, tünetei, vizsgálata és ellátása
- A diszlexia prevenciójának és reedukációjának módszerei és eszközei
- A diszgráfia fogalma, tünetei, kezelésének lehetőségei és

módszereirodalom:

- Csépe Valéria (2000): Az olvasás és íráskéesség zavarai. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 241-278). ELTE Bárczi Gusztáv Főiskolai Kar, Budapest.
- Csépe Valéria (2012): Nem minden olvasási zavar diszlexia. Tanítás-tanulás, 9. évf., 8. szám. 5.
- Csépe Valéria (2008): Az olvasás. In Csépe Valéria – Győri Miklós – Ragó Anett (szerk.): Általános pszichológia 3.: Nyelv – tudat gondolkodás (pp. 155-178). Osiris Kiadó, Budapest.
- Gyarmathy Éva (é.n.): A tanulási zavarok szindróma a szakirodalomban. <http://www.diszlexia.hu/Tzcikk1.htm>
- Gyarmathy Éva (é.n.): Tanulási zavarok azonosítása és kezelése az óvodában és iskolában. <http://www.diszlexia.hu/Tzcikk2.htm>
- Meixner Ildikó (1995): A diszlexia prevenció és reedukáció módszere. BGGYF, Budapest.
- <http://www.diszlexia.hu/>
- <http://www.diszlexia.info/szakirodalom.htm>

A.13. A gyógypedagógiai tanácsadás

- A tanácsadás fogalma
- A tanácsadás rendszereinek elméleti összefoglalói
- A tanácsadás szintjei és szakemberszükségei
- Tanácsadás és konzultáció az iskolában, a szakszolgálatok intézményeiben és egyéb területeken
- A tanácsadáshoz fűződő kompetenciahatárok és szakmai kompetenciakövetelmények
- A krízis fogalma, jellemzői
- A hatékony segítő tulajdonságai, a jó kérdező/tanácsadó jellemzői
- A célzott beszélgetés hatásmechanizmusa, fő hatások
- A kliens és a segítő ellenállásai, ezek felismerése
- A kapcsolatfelvétel, első interjú/beszélgetés
- A pedagógiai tanácsadás

modelljelrodalom:

- Bagdy Emőke (2009): Pszichoterápia, tanácsadás, szupervízió, coaching – azonosság és különbség. In Kulcsár Éva (szerk.): Tanácsadás és terápia (pp. 53-77). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Egan, Gerard (2007): A segítő készségek fejlesztése: gyakorlatok és munkafüzet A képzett segítő című könyvhöz. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Egan, Gerard (2011): A képzett segítő: a segítség problémamegoldó és lehetőségkibontakoztató megközelítése. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Fonyó Ilona (szerk.; 2000): Fejezetek a konzultáció pszichológiájának témaköréből. BGGyTF, Budapest.
- Fonyó Ilona (2004): A konzultáció (counseling) és a gyógypedagógia. In Gordosné Szabó Anna (szerk.): Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia (pp. 109-113). Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest.
- Gutkin, T.B. – Curtis, M.J. (2005): Az iskolai konzultáció elmélete és technikái. Iskolapszichológia 10. ELTE, Budapest.
- Lányiné Engelmayer Ágnes (2004): Dinamikus összefüggések a gyógypedagógiai pszichológiában. In Pálhegyi Ferenc (szerk.): A gyógypedagógiai pszichológia elméleti problémái (pp. 34-51). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

A.14. A gyermekvédelem pedagógiai, gyógypedagógiai vonatkozásai

- A gyermekvédelmi rendszer felépítése/ működése Magyarországon
- A gyermekvédelmi rendszerbe bekerülő gyermekek családi/nevelési sajátosságai
- Az iskolában előforduló szociális problémák, az iskolai gyermekvédelem feladatai
- Gyermejkölési alapellátások
- A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer felépítése és működése
- Gyermekek átmeneti gondozása
- Gyermekvédelmi szakellátások
- Gyermekvédelmi gondoskodás (ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel stb.), Gyámság, gondnokság

Irodalmak:

- Budai István (2019): Az együttműködő iskolai szociális munkás. Párbeszéd, 6. évf., 1. szám. DOI: 10.29376/parbeszed/2019/1/3
- Bertók Zoltánné – Csillag Márta – Degéné Major Judit – Farkas Tibor Jánosné – Gergál Tímea – Litter Adrienn – Menyhárt Anna – Palotás Zoltán – Sikóné Bartos Edina – Székely Józsefné – Tanácsné Betéri Éva – Turi Katalin (2015): Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlatához az iskolában. Oktatási Hivatal, Budapest.
- Emberi Erőforrások Minisztériuma (2017): 1. Protokoll - A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól (2. kiadás). http://szocialisportal.hu/documents/10181/120436/PROTOKOLL_a_CSGYejo_altal_mukodtetett_eszlelo_es_jelzorendszer_foly.pdf/e5025796-73d1-6a6a-883e-6a5534b25dcb
- Emberi Erőforrások Minisztériuma (2017): 2. Protokoll - A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól (2. kiadás). http://www.macsgyoe.hu/downloads/szakmai_anyagok/protokollgyv.pdf
- Kasik László Gál Zita (2017): Társas problémák és megoldásuk az osztályteremben. EDUCATIO, 26. évf., 3. szám. 484-496.
- Stang Tünde (2002): Szociális munka családokkal In Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak (pp. 157-185). Szociális Szakmai Szövetség, Budapest.
- <http://szocialisportal.hu/-/csalad-es-gyermekjoleti-szolgaltatasok-szakmai-szabalyzo-dokumentumai>
- 1997 évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
- 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről – Negyedik könyv. Családjog.

B. tételsorok

a vizsga második része; értéke a teljes vizsgajegy 50%-a;
a vizsga végső eredményének meghatározásakor két jegy közé eső eredmény esetén a
B
tételsorra kapott osztályzat a döntő

Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány

Tanak.B.1. A tanulásban akadályozott gyermekek

- A tanulási nehézségek kategóriái
- A tanulási akadályozottság fogalmának kialakulása, szemlélet és paradigmaváltás, a szükséglet-alapú megközelítés
- Sajátos nevelési igény-tanulási akadályozottság-értelmi fogyatékos-intellektuális képességzavar fogalmi kontextusai
- A tanulási nehézséget mutató tanulói csoportok iskoláztatási lehetőségei (alapfokú és középfokú oktatás)
- A tanulási esélyek társadalmi meghatározottsága, a hátrányos helyzetű tanulók a köznevelésben

Irodalom:

- Englbrecht, Arthur Weigert, Hans (1996): Hogyan akadályozzuk meg a tanulási akadályok kialakulását? avagy Nem jelenthet akadályt a tanulási akadály! BGGYTF, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (2000): Gyógypedagógiai Lexikon. ELTE GYFK, Budapest. Szócikkek: Éltés Mátyás (pp. 17-18), Frim Jakab (p. 20), gyógypedagógia-történet (pp. 25-27), Illyés Gyuláné (p. 31), Ranschburg Pál (pp. 39-40), Séguin (p. 44-45), Szenes Adolf (pp. 46-47), Szondi Lipót (pp. 47-48), Tóth Zoltán (p. 49), kiségitő iskola (p. 117), MAGYE (pp. 127-128), oligofrénpedagógia (p. 138), oligofrénpedagógus (p. 139).
- Mesterházi Zsuzsa (2019a): A tanulási akadályozottság fogalmának kialakulása. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyerekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógiai szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára. (pp. 92-100). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (2019b): A tanulási nehézségek típusai. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára. (pp. 63-68, 88-92). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (2019c). Szemlélet- és paradigmaváltás: a nevelésiszükséglet-alapú megközelítés. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban

akadályozottak pedagógiája szakirány számára. (pp. 100-112). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.

- Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (2010): Jelentés a magyar közoktatásról 2010. OFI, Budapest, <http://mek.oszk.hu/12800/12893/12893.pdf> (különösen a 363-397. oldalak)
- Surján Noémi (2019). A tanulási zavar fogalmának története. Gyógypedagógiai Szemle, 47. évf., 1. szám. 33–49.
- Szabó Ákosné (2008): Metamorfózisok: a debilitástól a tanulási akadályozottságig. Laudáció. In Szabó Ákosné (szerk.): Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiája és határtudományai köréből (pp. 11–35). Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság, Budapest.

Tanak.B.2. Tanulásban akadályozottak pedagógiája és pedagógiai diagnosztikája

- A tanulásban akadályozott gyermek fejlődésének sajátosságai a fejleszthetőség, és a nevelhetőség szempontjából (a tanulási képességek rendszere), A tanulásban akadályozott gyermekek, tanulók ismeretsajátítási folyamatának specifikus jellemzői
- A tanulási folyamat megismerése és támogatása (gyógy)pedagógiai diagnosztika és fejlesztés): A pedagógiai diagnosztika fogalma, fajtái, módszerei, az alapvető iskolai teljesítmények vizsgálata tanulásban akadályozott gyermekeknél.
- A tanulás és tanításszervezés a tanulásban akadályozott gyermekeknél, a tanulási folyamat irányításának lehetőségei, új elemek a tanulás segítésében, differenciálás, korszerű pedagógiai módszerek.
- A beiskolázás szervezeti háttere, pedagógiai feladatok, az iskolaérettség kritériumai és vizsgálata.

Irodalom:

- Buday József Márialigeti Ilona (2010): Tanulásban akadályozott gyermekek komplex vizsgálata. Gyógypedagógiai Szemle, 38. évf., 2. szám. 136-144.
- Engelbrecht, Arthur – Weigert, Hans (1999): Hogyan akadályozzuk meg a tanulási akadályok kialakulását? (különösen: 48-66. old.) ELTE, Budapest.
- Gereben Ferencné (2004): Diagnosztika és gyógypedagógia In Gordosné Szabó Anna (szerk.): Gyógyító pedagógia (pp. 87-104). Medicina Kiadó, Budapest.
- Józsa Krisztián – Fazekasné Fenyvesi Margit (2006): A DIFER programcsomag alkalmazási lehetősége tanulásban akadályozott gyermekeknél I. – II. Gyógypedagógiai Szemle, 2006/2. szám, 133-141. és 2006/3. szám, 161-177.
- Kiss László Roland (2015): A metakogníció és a metakognitív kutatások gyógypedagógiai jelentősége, különös tekintettel a tanulásban akadályozottak pedagógiája területre. Gyógypedagógiai Szemle, 2015/1. szám, 26-34.
- Lakatos Katalin: Az iskolaéretlenség szűrése az állapot- és mozgásvizsgáló teszttel. Az iskolaéretlenség korai tünetei és az iskolaérettségi vizsgálat. Új Pedagógiai Szemle, 2003/3. szám, 137-149.
- Meggyesné Hosszu Tímea Nagyné Hegedűs Anita (2013): A tanulásban akadályozottak pedagógiájának komplex megközelítése
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/A_tanulasban_akadalyozottak/55_a_tanulasban_akadalyozott_gyermekek_tanulk_ismeretelsajttsi_folyamatnak_specifikus_jellemzi.html
- Mesterházi Zsuzsa – Szekeres Ágota (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése (különösen 407-422. old.). ELTE BGGYK, Budapest.

Tanak.B.3. A kommunikációs képességek fejlesztése

- A kommunikáció fogalma, a kommunikációs képességek, a kommunikatív kompetencia fogalma
- A kommunikáció modelljei, a kommunikatív viselkedések kategorizálási lehetőségei
- A kommunikatív képességek fejlesztése a Nemzeti Alaptanterv és az Irányelvek dokumentum előírásai alapján
- A kommunikáció fejlettségét meghatározó folyamatok, a kommunikációs képességek fejlesztése

A kommunikációs képességek fejlettségének jelentősége az iskolai teljesítmény alakulása tekintetében:

- a tanulásban akadályozott tanulók kommunikációja friss kutatások alapján
- a kommunikációs képesség fejlesztésének rendszere
- a diagnosztika és fejlesztés feladatai: befogadás és közlés, szó- és írásbeliség
- az anyanyelv-oktatás speciális tényezői a tanulásban akadályozott gyermekek

körébenirodalom:

- Gaál Éva Hámor Jánosné Papp Gabriella (2000): Anyanyelv és irodalom - A tantervtől a tanítási óráig. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó, Budapest.
- Papp Gabriella (2019): A kommunikációs képességek nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógynevelés szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 335-345). ELTE BGGYK, Budapest.
- Pléh Csaba (2006): A gyermeknyelv. In Kiefer Ferenc (szerk.): Magyar nyelv (pp. 753-781). Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Raffai Jenő (2000): Megfogantam, tehát vagyok: párbeszéd a babával az anyaméhben (2., javított kiadás). Press Publica, Budapest.
- Rosengren, Karl Erik (2008): Kommunikáció (5. kiadás). Typotex Kiadó, Budapest.
- Tamás Katalin (2008): Nonverbális terápia – verbális fejlődés. Fejlesztő pedagógia: pedagógiai szakfolyóirat, 19. évf., 2. sz. 32-36. old.
- Tengeri Éva Zajdó Krisztina (2013): Tanulásban akadályozott tanulók kommunikatív képességeinek fejlesztése iskolai tanórán kívüli foglalkozások keretében. In Szöllősy Éva Prax Levente Hoss Alexandra (szerk.): Találkozások az anyanyelvi nevelésben: 2013 (pp. 297-307). Pécsi Tudományegyetem Nyelvtudományi Doktori Iskola, Pécs. Letölthető innen: <http://nyelvtud.btk.pte.hu/hirek/111> (a Konferenciakötet szóra kattintva).

Tanak.B.4. Az anyanyelvi nevelés folyamata a tanulásban akadályozott tanulók esetében

- Az anyanyelvi nevelés elvei, feladatai és a kommunikációs kompetenciák
- Az olvasás és írás pszichológiai és szociolingvisztikai (nyelvi hátrány) alapjai
- Az olvasás- és írástanítás lehetséges módszereinek összehasonlítása, kiemelve a Meixner –módszert
- A tanulásban akadályozott tanulók olvasási képességeit befolyásoló tényezők, a szövegértőolvasás, az olvasási stratégiák
- A nyelvtan, és a helyesírás tanításának módszertani alapjai
- A fogalmazás és az irodalmi művek tanítása
- A funkcionális analfabetizmus társadalmi szintű következményei

Irodalom:

- Tanítói kézikönyv. Magyar nyelv és irodalom (1. o.)
https://etananyag.ofi.hu/uploads/learning_objects/2211/uncompressed/index.html#1
- Adamikné Jászó Anna – Kálmánné Bors Irén – Kernya Róza – H. Tóth István (2016):Az anyanyelvi nevelés módszerei (5. kiadás). Trezor Kiadó, Budapest.
- Gaál Éva Hámori Jánosné Papp Gabriella (2000). Anyanyelv és irodalom. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Józsa Krisztián Fazekasné Fenyvesi Margit Szenczi Beáta Szabó Ákosné (2014). Tanulásban akadályozott és tipikusan fejlődő gyermekek szóolvasási készségének, szövegértésének és olvasási motivációjának fejlődése. Magyar Pszichológiai Szemle, 69. évf., 1. szám. 181–204.
- Kuncze Tímea Macher Mónika (2017): 3. és 4. évfolyamos, tanulásban akadályozott gyerekek beszédészlelésének és olvasástechnikájának elemzése. Különleges Bánásmód, 3. évf., 3. szám. 87–107.
- Macher Mónika (2014): Beszédpercepciók folyamatok elemzése tanulásban akadályozott gyermekeknél. Anyanyelv-Pedagógia, 2014/2. <http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=512>
- Macher Mónika (2016): Szóaktiválási és szótanulási folyamatok működése tanulásban akadályozott gyermekeknél. Gyógypedagógiai Szemle, 44. évf., 4. szám. 257–270.
- Papp Gabriella (2010): A tanulásban akadályozott tanulók és az olvasás. Könyv és Nevelés, 2010/1. <https://folyoiratok.oh.gov.hu/konyv-es-nevelés/a-tanulasban-akadalyozott-tanulok-es-az-olvasas>

Tanak.B.5. A matematika tanítása tanulásban akadályozottak esetében

- A gyermekek gondolkodási folyamatainak fejlődése, irányítása, támogatása
- A (matematika) oktatását befolyásoló dokumentumok, a matematika tantervi témakörei
- Az eltérő tantervvel működő iskolákban /osztályokban folyó matematikatanítás jellemzői(felkészülés, tervezés, szervezés)
- A matematika tanításának irányelvei a tanulásban akadályozott tanulók esetében
- Az eltérő tantervű általános iskolában folyó matematikatanítás jellemzői, a tanulásbanakadályozott gyermek iskolai tanulásának eredményességét befolyásoló tényezők rendszere
- A gyakori matematikai hibák megelőzésének lehetőségei, (a hibák típusai, kialakulásuk folyamata és javításuk)

Irodalom:

- C. Neményi Eszter (1994): Útjelzők I-II. Tanítói kézikönyv. <http://old.tok.elte.hu/matek/utjelzo/cindex.html>
- C. Neményi Eszter (2003): A természetes szám fogalmának kialakítása. Tantárgypedagógiai füzetek - Matematika (Gondolkodási és megismerési módszerek, Nyitott mondatok). ELTE TÓFK, Budapest.
- Eysenck, Michael W. Keane, Mark T. (2003): Bevezető. In Eysenck, Michael W. Keane, Mark T.: Kognitív pszichológia (pp. 11–54). Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kőpatakiné Mészáros Mária (2006): Matematikai gondolkodás – tanulás – tudás. In Zsoldos Márta (szerk.; 2006): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás (pp. 148-159). Oktatási Minisztérium Fogyatékos Gyermekek, Tanulók Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány, Budapest.
- Márkus Attila (2007). A számolási képesség fejlődése gyermekkorban. In Márkus Attila: Számok, számolás, számolászavarok (pp. 43–50). Pro Die Kiadó, Budapest.
- Mesterházi Zsuzsa (2019). A kognitív képességek nevelése. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Á. (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 278-298). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.
- Vargáné Molnár Márta Höfflerné Péntes Éva Szenczi-Velkey Beáta (2009): A kognitív képességek fejlesztésének módszertana. Tananyag. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009-0007_a_kognitiv_kepessegek_fejlesztesenek_modszertana/TANANYAG/00_1_0.html

Tanak.B.6. A terápiák alkalmazásának szerepe a tanulásban akadályozott tanulókkal folyó gyógypedagógiai munka során

- A terápiák helye a gyógypedagógiai munkában, a gyógypedagógiai terápia fogalma
- A játékterápia fogalma és alkalmazási lehetőségei
- A zeneterápia fogalma és alkalmazási lehetőségei
- A mozgásterápia fogalma és alkalmazási lehetőségei
- A különféle mozgásterápiás módszerek metodikája és általános jellemzői: Ayres-terápia, Alapozó Terápia, HRG, Dévény-módszer, stb.
- Egyéb terápiás lehetőségek: meseterápia, bábterápia
- Képzőművészeti pedagógiai terápia: A képzőművészeti kreatív tevékenység szerepe, lehetőségei a gyógypedagógus tanulásban akadályozott gyermekekkel végzett munkája során
- Az élmény szerepe a képalkotásban
- Műhelymunkák, különböző anyagok és technikák alkalmazása a kifejezésben, és azok fejlesztő és terápiás hatása

Irodalom:

- Bálványos Huba Sánta László (1997): A vizuális megismerés, a vizuális kommunikáció. Balassi Kiadó, Budapest.
- Bálványos Huba (szerk.; 2000): A vizuális nevelés pedagógiája a 6-12 éves korosztályban. Balassi Kiadó, Budapest.
- Huba Judit (2010): A pszichomotoros fejlesztés gyakorlati kézikönyve. Logopédia Kiadó, Budapest.
- Kokas Klára (1992): A zene felemeli a kezeimet. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Lakatos Katalin (2005): Az állapot és mozgásvizsgáló teszt. HRG Alapítvány, Budapest.
- Marton-Dévényi Éva (2002): Az Alapozó Terápia elmélete és gyakorlata. In Martonné Tamás Márta (szerk.): Fejlesztő pedagógia (pp. 32-66). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Sándor Éva (1995): Képzőművészeti pedagógiai terápia. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Kar, Budapest.
- Sándor Éva (2006): Fejlesztés művészettel. ELTE BGGYFK, Budapest.
- Sófalvi Sándor (2009): A szenzomotoros integrációs terápiairól. Beszédjavító Intézet, Székesfehérvár.
- Takács Bernadett (2001): Gyermekek, játék, terápia. Okker Kiadó, Budapest.

Tanak.B.7. Az orientációs képességek fejlesztése tanulásban akadályozott tanulókkal folyó gyógypedagógiai munka során

- Az orientáció, az orientációs képességek meghatározása. Az orientációs nevelés célja
- A téri orientáció fejlődése, sajátosságai
- A téri tájékozódás zavarai, diagnosztikus eljárások, fejlesztő módszerek, feladatok
- Az idői orientáció fejlődése, sajátosságai. Az időbeli tájékozódás zavarai, diagnosztikus eljárások, fejlesztő módszerek, feladatok
- A metakogníció fogalma, fejlesztésének szükségessége. Módszerek, eljárások
- Az orientációs képességfejlesztés megvalósulása az iskolai műveltségterületekben
- Lateralitás, balkezesség

problémakörelrodalom:

- Csala Istvánné Dr. Ranschburg Ágnes (2000): A kronológiai és topográfiai képesség fejlesztését szolgáló program 11-12 éves gyermekek számára. OKI PTK, Budapest.
- Csíkos Csaba: Metakogníció a tanulásban és a tanításban. Iskolakultúra, 2004/2, 3-11.
- Fazekasné dr. Fenyves Margit (2013): Orientációs képességek fejlesztésének módszertana. ELTE BGGYK, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2009-0007_orientacios_kepessegek_fejl_modszertana/TANANYAG/00_0.html
- Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.; 2019): A nehezen tanuló gyerekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógiai szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (különösen a 377-389. oldalak). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.
- Nagyné Réz Ilona (2008): Téri tájékozódás. BGGYTF, Budapest.
- Salamon Jenő (1999): A megismerő tevékenység fejlődéstana. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Tanak.B.8. A pedagógiai szakszolgálatok hazai rendszere, működésének jellemzői

- A nevelési tanácsadás kialakulása, változásai és jelenlegi rendszere
- A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenység
- Egyéb szakszolgálati intézmények főbb tevékenységének és ellátási körének bemutatása: korai fejlesztés, gyógytestnevelés, fejlesztő felkészítés, logopédiai ellátás, pályaválasztásitanácsadás, tehetségfejlesztés, konduktív pedagógia, óvoda- és iskolapszichológia
- Kompetenciák, a team munka jellegzetességei
- Diagnosztizálás és fejlesztés/terápia jellegzetességei a pedagógiai szakszolgálatintézményeiben

Irodalom:

- Mesterházi Zsuzsa (szerk; 2008): Kézikönyv a (tanulási képességet vizsgáló) szakértői bizottságok működéséhez. Inkluzív nevelés sorozat. Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht. (SuliNova), Budapest.
  - Nagyné Réz Ilona Csepregi András Puhala Ildikó Bozsikné Vig Marianna (2014): A szakértői bizottsági tevékenység területére kifejlesztett protokoll (pp. 12-46).Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.
https://www.educatio.hu/pub_bin/download/tamop342b/szakteruleti_protokoll_konzultacio/Szakertoi_bizottsag_szakteruleti_protokoll.pdf
  - Nagyné Réz Ilona – Mészáros Andrea (2012): A diagnosztikus protokollok egységes alkalmazásának koncepciója (pp. 16-41).
http://paks.tmsz.hu/userfiles/files/diagnosztikai_kezikonyv_1fejezet.pdf
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
  - 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
  - 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
  - 110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
  - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1300015.EMM.

Tanak.B.9. Tanulásban akadályozott fiatalok szakképzése és foglalkoztatása

- Az önrendelkezés, a szakképzettség, a munkaerő-piaci státusz és a társadalmi integráció összefüggései
- A szakiskola és a készségfejlesztő szakiskola a köznevelés rendszerében (jogi szabályozás, szakképesítések és rész-szakképesítések az OKJ rendszerében). Alapdokumentumok: kerettanterv, szakképzési tematika. A gyógypedagógus sajátos szerep- és feladatkörei a szakiskolában
- Tanulói nyomon követés, a munkavállalás támogatása, foglalkozási rehabilitáció (célszervezetek és integrált munkaerő-piac, a Munkahelyi Gyakorlat Program, Támogatott Foglalkoztatás, a civil szervezetek szolgáltatásai)

Irodalom:

- Cserti-Szauer Csilla (2019). Önálló életvitel és munkaerőpiaci beilleszkedés. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 500-504). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
  - Gere Ilona (2003). Munkaerő-piaci segítő szolgálat. Módszertani kézikönyv. Budapest: Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium – Foglalkozási Rehabilitációs Titkárság, Budapest.
  - Regényi Enikő (2019a). A támogatott döntéshozatal és az emberi jogi modell. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 495-497). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
  - Regényi Enikő (2019b). Önálló életvitel és a lakhatás kérdései. In Mesterházi Zsuzsa Szekeres Ágota (szerk.): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Egyetemi tankönyv a Gyógypedagógia szak Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirány számára (pp. 497-500). Budapest: ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar.
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásánakrendjéről (11. Melléklet).
  - 150/2012. (VII. 6.) Korm. Rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről.
  - 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről.
  - 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről.

Tanak.B.10. Tanulási és magatartási problémák összefüggései

- Az egészséges személyiségfejlődést veszélyeztető ártalmak
- A viselkedés létrejöttének folyamata. A viselkedészavar meghatározásának változásai akülföféle tudományágak szemszögéből
- A viselkedészavar gyógypedagógiai szempontú megközelítése, fogalma, megnyilvánulási formái. Externalizáló és internalizáló magatartási problémák (BNO-10 és DSM-V)
- Az ADHD jellegzetességei és terápiás megközelítése
- A szülőt és a befogadó pedagógust segítő gyakorlati tanácsok, nevelési szempontok magatartási problémák esetén
- A viselkedési problémák korrekciója, kezelése

Irodalom:

- Bank Éva (2016): Pszichés és viselkedési problémák megjelenése enyhén értelmi fogyatékos gyermekek körében. Gyógypedagógiai Szemle, 44. évf., 1. szám. 15–30.
- Hudra Nikoletta (2005): A viselkedészavarok megítélése az alsó tagozatban. Új Pedagógiai Szemle, 55. évf., 1. szám. 103-117.
<https://epa.oszk.hu/00000/00035/00088/2005-01-mu-Hudra-Viselkedeszavarok.html>
- Hudra Nikoletta (2008): A viselkedészavarok iskolai korrekciója. Új Pedagógiai Szemle, 58. évf., 5. szám. 25-40.
<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/a-viselkedeszavarok-iskolai-korrekcioja>
- N. Kollár Katalin Szabó Éva (2004): Pszichológia pedagógusoknak. Osiris Kiadó, Budapest. /Ebből a kötetből különösen a 2. fejezet („Fejlődés és szocializáció”), a 3. fejezet („Az >>én<< fogalma, az énefejlődés elméletei”), a 4. fejezet („A családi szocializáció jellemzői”), és a 21. fejezet („Problémás tanulók, okok és megoldások”) szükséges./
https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_pszichologia_peda_gogusoknak/adatok.html
- Rózsáné Czigány Enikő (2001): A magatartászavarokkal küzdő gyermekek integrált nevelése-oktatása. Útmutató szülőknek és szakértői bizottságoknak. In Rózsáné Czigány Enikő: A magatartászavarokkal küzdő gyermekek integrált nevelése-oktatása (pp. 36–54). ELTE BGGYF, Budapest.
- Szabó Csilla Vámos Éva (2012): Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja – Figyelemzavar és hiperaktivitás (8.fejezet) In Diagnosztikai kézikönyv. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest. https://www.educatio.hu/hirfolyam/tamop311_4pillar
- Szücs Marianna (2003): Esély vagy sorscsapás? a hiperaktív, figyelemzavarral küzdő gyerekek helyzete Magyarországon. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Volentics Anna (2000): Nehezen nevelhető, inadaptált gyermekek a közoktatás és a gyermekvédelem intézményeiben. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek (pp. 631-654). ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest.

Tanak.B.11. Beiskolázás és iskolakészültség

- A tankötelezettség szabályozásának törvényi szintű megjelenése
- Az iskolai alkalmasság meghatározása, kritériumai
- Az iskolaéretlenség korai tünetei
- Iskolaérettségi vizsgálatok
- A Diagnosztikus Fejlődés Vizsgáló Rendszer

Irodalom:

- Apró Melinda (2013): A hazai iskolaérettségi vizsgálatok gyakorlata napjainkban. Iskolakultúra 23. évf., 1. szám. 52-71.
http://real.mtak.hu/56531/1/EPA00011_iskolakultura_2013_1_052-071.pdf
  - Fazekasné Fenyvesi Margit – Józsa Krisztián – Nagy József – Vidákovich Tibor (2016): Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer 4-8 évesek számára. Mozaik Kiadó, Budapest.
  - Józsa Krisztián (2004): Az első osztályos tanulók elemi alapkészségeinek fejlettsége Egy longitudinális kutatás első mérési pontja. Iskolakultúra, 14. évf., 11. szám. 3–16.
https://www.researchgate.net/publication/305333543_Az_első_osztalyos_tanulok_ele_mi_alapkeszsegeinek_fejlettsége_-_Egy_longitudinalis_kutatas_első_meresi_pontja
  - Józsa Krisztián (2016): Kihívások és lehetőségek az óvodai fejlesztésben. Iskolakultúra, 26. évf., 4. sz. 59–74.
https://www.researchgate.net/publication/303741232_Kihivasok_es_lehetosegek_az_ovodai_fejlesztbenujju
  - Lakatos Katalin (2003): Az iskolaéretlenség szűrése állapot- és mozgásvizsgáló tesztel. Új Pedagógiai Szemle, 53. évf., 3. szám. 137-149. <https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/uj-pedagogiai-szemle-090617-152>
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről.
  - 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról.
  - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről.
  - 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
  - 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).
  - 110/2012 (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról. (Módosítva: 5/2020. kormányrendelet).

Tanak.B.12. Tanulási eredményközpontú módszerek a (gyógy)pedagógiában

- Alternatív pedagógiák bemutatása a gyógypedagógiai felhasználhatóság kontextusában (Montessori-módszer, Waldorf-pedagógia)
- Korszerű tanulásszervezés és az IKT-eszközök alkalmazásának lehetősége a tanulásban akadályozott tanulók nevelésében
- A tanulóközpontú tanítás definiálása, alkalmazható módszerei (kompetencia alapú oktatás, a kiemelt kompetencia-területek, aktív tanulás, kooperatív módszer, projekt módszer, tanulást támogató értékelés, differenciálás)

Irodalmak:

- Aknai Dóra Orsolya: IKT-használat SNI tanulókkal – nem csak pedagógusoknak. <https://sniikt.wordpress.com/eloadasok-tanulmanyok/>
- Aknai Dóra Orsolya (2020). A robotika szerepe az SNI tanulók fejlesztésében. *Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat*, 8. évf., 2. szám. 146-163.
- Seldin, Tim (2020): *Hogyan nevelj boldog gyermeket? a Montessori-módszer*. Kolibri Gyermekkönyvkiadó Kft., Budapest. <https://sites.google.com/site/riebadctohef/>
- Edmunds, L. Francis (2004): *A Waldorf-pedagógia. Rudolf Steiner pedagógiája*. Metódus-Tan Bt., Budapest.
- Katona Nóra Konrád Ágnes Perlusz Andrea Polányi Viktória Porogi András Sisa Péterné (2020): *A tanulás és tanítás súlypontjai – szempontok a korszerű tanításhoz és tanuláshoz*. <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/a-tanulas-s- tanitas-sulypontjai.pdf>
- Mesterházi Zsuzsa (é.n.): *A Waldorf-pedagógia korszerűsége az ezredfordulón*. http://www.pukanszky.hu/eloadasok/Pedagogiak_az_ezredfordulon/Reformped/2.D OC
- Montessori, Maria (1952; 2011): *A gyermek felfedezése*. Cartaphilus Könyvkiadó, Budapest.
- Prievara Tibor Lénárd András Katona Nóra (2020): *Digitális pedagógia a közoktatásban*. <https://www.oktatas2030.hu/wp-content/uploads/2020/10/digitalis- pedagogia-a-kozoktatasban.pdf>
- Szekeres Ágnes Virányi Anita (2019). *Korszerű tanulásszervezés és az IKT-eszközök alkalmazásának új irányai a tanulásban akadályozott tanulók együttnevelésében*. In Polonyi Tünde Abari Kálmán Szabó Fruzsina (szerk.): *Innováció az oktatásban*. (pp. 151–178). Oriold és Társai Kiadó, Budapest.

B. tételsorok

a vizsga második része; értéke a teljes vizsgajegy 50%-a;
a vizsga végső eredményének meghatározásakor két jegy közé eső eredmény esetén a
B

tételsorra kapott osztályzat a döntő

Logopédia szakirány

Logo.B.1. A logopédia mint önálló diszciplína és a logopédiai gyakorlat

- A logopédia fogalma, kialakulása, rendszertani besorolása
- A logopédus fogalma, tevékenységek körei
- A logopédiai munka intézményi és jogi háttere
- A logopédiai munkát szabályozó protokollok
- Általános ismeretek a logopédiai diagnosztikáról
- A Logopédusok Etikai Kódexe

Irodalom:

- Fehérné Kovács Zsuzsa (2001): Beszédben akadályozottság. In Mészáros Zs. (szerk.): Gyógypedagógiai Lexikon. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest.
  - Gereben Ferencné – Fehérné Kovács Zsuzsa – Kas Bence – Mészáros Andrea (2014). Beszéd- és nyelvi zavart mutató (beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In Diagnosztikai Kézikönyv. Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht., Budapest.
  - Torda Ágnes (2015). A logopédiai ellátás szakszolgálati protokollja. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest.
  - Vassné Kovács Emőke – Fehérné Kovács Zsuzsa (2001): A logopédiai diagnosztika szemléletbeli változásai. Gyógypedagógiai Szemle. Különszám. 2. 14–23.
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
  - 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
  - A logopédusok etikai kódexe (internetes forrás: <http://www.mlszsz.hu/dokumentumok/etikaikodex.html>)

Logo.B.2. A magyar beszédhangok állománya

- A beszéd folyamat alaptényezői
- A beszédképző szervek leírása és működése
- A hangállások és a hangindítás típusai
- A magyar beszédhangok állománya
- Az egyes magyar nyelvjárások beszédhangjainak eltérése a köznyelvi magyarban használt beszédhangoktól (példákkal)
- A magyar magánhangzók és mássalhangzók artikulációs és akusztikai jellemzése
- A magyar magánhangzó és mássalhangzó

törvényekirodalom:

- Gósy Mária (2007): Beszédészlelési és beszédmegértési zavarok az anyanyelvsajátításban. Nikol Kkt., Budapest.
- Kassai Ilona (2006): A magyar beszédhangok állománya. In Kiefer Ferenc (szerk.): Magyar nyelv (2. fejezet). Akadémiai Kiadó, Budapest.
https://regi.tankonyvtar.hu/en/tartalom/tamop425/2011_0001_536_MagyarNyelv/c_h26s03.html
- Kassai Ilona (2000): Fonetika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- Kiss Jenő (szerk.; 2001): Magyar dialektológia. Osiris Tankönyvek sorozat. Osiris Kiadó, Budapest.
- Molnár József (1973): A magyar beszédhangok atlasza. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Palotás Gábor (1990): A beszédhibák kórtana. In Göllesz Viktor (szerk.): Gyógypedagógiai kórtan (pp. 335-426). Tankönyvkiadó, Budapest.
- Subosits István (1982): A beszédpedagógia alapjai. Tankönyvkiadó, Budapest.
- Subosits István (2004): Hangtan. Tas-11 Kft., Budapest.

Logo.B.3. A tipikus nyelvi fejlődés egy- és kétnyelvű személyeknél

- A nyelvelsajátítás feltételei és hatások az anyanyelv elsajátítására
- A nyelvi fejlődés állomásai
- A beszédpercepció fejlődése
- A kétnyelvűség fogalma
- Kétnyelvű személyek nyelvelsajátítása
- Kétnyelvű személyek beszéd- és nyelvi jellemzői

Irodalom:

- Gósy Mária (2007): Az anyanyelv elsajátítás folyamatairól. In Gósy Mária (szerk.): Beszédeszlelési és beszédmegértési zavarok az anyanyelv elsajátításában (pp. 7-16). Nikol Kkt., Budapest.
- Hirschberg Jenő (2013): A fiziológiás beszéd kialakulása, gagyogás. In Hirschberg Jenő - Hacki Tamás - Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, II. kötet (pp. 16-18). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Klein Ágnes (2011): A nyelvelsajátítástól a nyelvtanulásig: anyanyelvelsajátítás kétnyelvűség idegennyelv-tanulás. Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Pécs.
- Kovács Ágnes Melinda (2014): Korai kétnyelvűség és szociokognitív fejlődés. In Pléh Csaba - Lukács Ágnes (szerk.): Pszicholingvisztika (pp. 551-574). Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Lukács Ágnes (2014): Szótanulás. In Pléh Csaba – Lukács Ágnes (szerk.): Pszicholingvisztika (pp. 521-550). Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Navracsics Judit (2010): Egyéni kétnyelvűség. Alkalmazott Nyelvészeti Mesterfüzetek 03. Szegedi Egyetemi Kiadó - Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged.
- Pléh Csaba (2013): A lélek és a nyelv. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Turi Zsolt – Németh Dezső – Hoffmann Ildikó (2014): Nyelv és emlékezet. In Pléh Csaba – Lukács Ágnes (szerk.): Pszicholingvisztika (pp. 743-776). Akadémiai Kiadó, Budapest.

Logo.B.4. A nyelvfejlődési zavarral élők logopédiai terápiája

- A nyelvi, illetve a nyelvfejlődési zavar fogalma és tünettana
- A nyelvfejlődési zavarok differenciáldiagnosztikája (diszfázia, megkésett beszédfejlődés, NYFZ)
- A Specifikus Nyelvi Zavar (SNYZ) fogalma, fogalmi változásai és a meghatározás kérdései
- A nyelvfejlődési zavarok diagnosztikus eszközei (SZÓL-E?, PPL, FTT, GMP diagnosztika, stb.)
- A nyelvfejlődési zavarok terápiája
- A nyelvfejlődési zavarok megjelenése a kultúrtechnikák elsajátítása

soránlrodalom:

- Bertalan Regina (2012): A nyelvfejlődési zavarok logopédiai diagnosztikai megközelítésével kapcsolatos problémák. *Gyógypedagógiai Szemle*, 40. évf., 2. szám. 83-96.
- Juhász Ágnes (2003; szerk.): *Logopédiai vizsgálatok*. Új Múzsza Kiadó, Budapest.
- Kas Bence Lőrök József Szabóné Vékony Andrea Komárominé Kasziba Henrietta (2010). A korai nyelvi fejlődés új vizsgálóeszköze, a MacArthur–Bates Kommunikatív Fejlődési Adattár (KOFA) bemutatása és validitási vizsgálata. *Gyógypedagógiai Szemle*, 38. évf., 2. szám. 114–126.
- Kas Bence Lőrök József (2016): Útmutató a Kommunikatív Fejlődési Adattár 3. (KOFA-3) felvételéhez és értékeléséhez. MTA Nyelvtudományi Intézet – ELTE BGGyKar GYMRI Logopédiai Szakcsoport, Budapest.
- Kocsisné Kálló Veronika Györgyi – Túriné Gál Anikó (2013): *Nyelvfejlődési zavarok*. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Nyelvfejlodesi_zavarok/index.html
- Marton Klára (2009): Specifikus nyelvi zavar jellemzi-e a specifikus nyelvi zavart mutató gyermekeket? In Marton Klára (szerk.): *Neurokognitív fejlődési zavarok vizsgálata és terápiája* (pp. 61-102). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Mészáros Andrea Kas Bence (2008): A kognitív funkciók megismerésének szerepe a nyelvfejlődési zavar diagnosztikájában. *Gyógypedagógiai Szemle*, 36. évf., 2. szám. 86-104.
- Pléh Csaba – Kas Bence – Lukács Ágnes (2008): A nyelvi fejlődés zavarai. In Kállai János Bende István Karádi Kázmér Racsmány Mihály (szerk.): *Bevezetés a neuropszichológiába* (9. fejezet; pp. 187-199). Medicina, Budapest. http://www.nytud.hu/oszt/neuro/kasb/publ/pleheta_a%20nyelvi%20fejlodes%20zavara.pdf
- Rosta Katalin (2015): A nyelvi fejlődés folyamata, az eltérő nyelvi fejlődés korai felismerése és terápiája. *Gyermeknevelés*, 3. évf. 2. szám. 121–130. http://gyermeknevelés.tok.elte.hu/6_szam/pub/rosta.pdf

Logo.B.5. A rezonanciazavarok diagnosztizálása és ellátása

- Az orrhangzós beszéd fogalma, típusai (nyílt, zárt, kevert orrhangzósság)
- Az orrhangzós beszéd organikus és funkcionális okai
- Az ajak- és szájpadasadék, velopharyngealis insufficiencia (VPI; szájpadelégtelenség) diagnózisa
- Az orrhangzós beszéd vizsgálata
- A VPI orvosi ellátása
- A műtét előtti, műtét utáni logopédiai beavatkozás fázisai, módszerei, tartalmi
- A VPI logopédiai kezelése, szakaszai, követelményei
- A nyílt orrhangzós beszéd terápiájának eszköztrendszere
- A korai fejlesztés menete
- Kooperáció, team munka a VPI komplex kezelésében

Irodalom:

- Becker, Ruth és munkatársai (1993): Ajak- és szájpadasadékos kisgyermek korai fejlesztése. ELTE- BGGYK, Budapest.
- Gerebenné Várbió Katalin (1992): Az orrhangzós beszéd javítása. Országos Pedagógiai Intézet, Budapest.
- Juhász Ágnes (2003): Logopédiai vizsgálatok kézikönyve. Logopédia Kiadó Kkt., Budapest.
- Vassné Kovács Emőke (2004): Az orrhangzós beszéd. In Salné L. M. (szerk.): Logopédia. OM Sulinova.
- Wulf, H. (1993): Ajak- és szájpadasadékos gyermekek logopédiai gyakorlatai. ELTE- BGGYK Fonetikai és Logopédiai Tanszék, Budapest.

Logo.B.6. Artikulációs és fonológiai zavarok

- Az artikulációs és fonológiai zavarok terminológiai háttere, típusai és tünetei
- Az artikulációs és fonológiai zavarok diagnosztikai folyamata
- Az artikulációs és fonológiai zavarok terápiája
- A beszédpercepció vizsgálata
- A beszédpercepció

terápiájalrodalom:

- Gereben Ferencné Fehérné Kovács Zsuzsa Kas Bence Mészáros Andrea (2014): Beszéd- és nyelvi zavart mutató (beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In Diagnosztikai Kézikönyv. Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht., Budapest.
- Gósy Mária (2006): GMP-Diagnosztika. A beszédészlelés és a beszédmegértés folyamatának vizsgálata, fejlesztési javaslatok. NIKOL Kkt., Budapest.
- Gósy Mária – Imre Angéla (2007): Beszédpercepció fejlesztő modulok. Nikol Kkt., Budapest.
- Korompai Istvánné (2007): Az artikulációs zavar vizsgálata. In Juhász Ágnes (szerk.): Logopédiai vizsgálatok kézikönyve (pp. 41-54). Logopédiai Kiadó, Budapest.
- Kovács Emőke Rehák Gizella (2013). Artikulációs zavar, pöszesség. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, II. kötet (pp. 41-48). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Tar Éva (2017): Fonológiai fejlődés, variabilitás, beszédhanghibák. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Thoroczky Miklósné (2016): Beszédhangzók fejlesztése. Logopédia Kiadó, Budapest.

Logo.B.7. Motoros beszédzavarok

- A diszpraxia fogalma, típusai és azok jellemzői
- A verbális diszpraxia tünetei
- A verbális diszpraxia vizsgálata és terápiája
- A szerzett beszédapraxia etiológiája, diagnosztikája és

terápiájalrodalom:

- Fehérné Kovács Zsuzsa Kas Bence Sósne Pintye Mária (2018): Szempontok a nyelv- és beszédfejlődési zavarok szűréséhez és állapotmegismeréséhez. Családbarát Ország Nonprofit Kft., Budapest.
- Gereben Ferencné Fehérné Kovács Zsuzsa Kas Bence Mészáros Andrea (2014): Beszéd- és nyelvi zavart mutató (beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. In Diagnosztikai Kézikönyv. Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht., Budapest.
- Hirschberg Jenő (2013): Beszéd- és nyelvfejlődési zavarok, késői beszédkezdés. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, II. kötet (pp. 19-40.). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Huba Judit (2011): Pszichomotoros fejlődés és fejlesztés. Logopédia Kiadó, Budapest.
- Korompai Istvánné (2007): Az artikulációs zavar vizsgálata. In Juhász Ágnes (szerk.): Logopédiai vizsgálatok kézikönyve (pp. 41-54). Logopédiai Kiadó, Budapest.
- Pető Ildikó (2020): Röviden a fejlődési diszpraxiával kapcsolatos kérdésekről. Különleges Bánásmód, 6. évf., 2. szám. 105-116.
- Zakariás Lilla Kas Bence (2016): Zavar a beszéd tervezésében: a szerzett beszédapraxia etiológiai, diagnosztikai és terápiás vonatkozásairól. Logopédia, I. évf., 1. szám. 23-39.

Logo.B.8. A beszédfolyamatosság zavarai

- A beszédfolyamatosság zavarainak diagnosztikája és terápiája
- A beszédfolyamatossági zavar helye a nyelv- és beszédzavarok rendszerében
- A nem-folyékony beszéd fogalma, a kommunikáció szerkezetének megváltozása,
- összehasonlítása a dadogással
- A dadogás értelmezése, elméleti megközelítési lehetőségei, etiológiája
- A dadogás jellemzői, formája, kórtana és tünetei
- A dadogás vizsgálata
- A dadogás terápiája: korcsoportok közti differenciálás, pszichológus bevonása
- A hadarás értelmezése, elméleti megközelítési lehetőségei, etiológiája
- A hadarás jellemzői, formája, kórtana és tünetei
- A hadarás vizsgálata
- A hadarás megelőzése
- A hadarás

terápiájalrodalom:

- Gereben Ferencné Fehérné Kovács Zsuzsa Kas Bence Mészáros Andrea (2012): Beszéd- és nyelvi zavart mutató (beszéd fogyatékos) gyermekek, tanulók komplex vizsgálatának diagnosztikus protokollja. Elektronikus letöltés: www.educatio.hu/pub_bin/.../diagnosztikai_kezikonyv_3fejezet.pdf
- Juhász Ágnes (2003): Logopédiai vizsgálatok kézikönyve. Logopédia Kiadó Kkt., Budapest.
- Klaniczay Sára (2014): A frusztrált megkapaszkodás szerepe a dadogás kialakulásában. In Vikár András Vikár György Székács Eszter (szerk.): Dinamikus gyermekpszichiátria (3., átdolgozott kiadás; pp. 393-425). Medicina Könyvkiadó, Budapest.
- Lajos Péter (2009): Dadogásról mindenkinek. Pont Kiadó, Budapest.
- Mácsainé Hajós Katalin Kun Gabriella Schrobár Hajnalka (2000): Csendülj! Dadogó gyermekek szülő csoportja. Démoszthenész Egyesület, Budapest.
- Molnárné Bogáth Réka (2011): A dadogás komplex művészetterápiásprogramjának hatékonyságvizsgálata. Fejlesztő Pedagógia, 22. évf., 3. sz. 37-41.
- Schwartz, Martin F. (1991/2011): Soha többé dadogás. Démoszthenész Egyesület, Budapest.
- Vassné Kovács Emőke (2011): A hadarás. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

Logo.B.9. Diszfágia és a gyermekkori nyelészavarok

- A logopédia és a nyelészavarok
- A rehabilitáció fogalma. A nyelészavar és az azzal járó kórképek. A logopédus szerepe a terápiás teamben. A diszfágia tünetei, tipológiája, diagnosztikája, terápiás beavatkozások, terápiás programok
- A nyelvlökéses nyelés időszerűsége
- A helyes nyelés és a szabálytalan nyelés
- Nyeléstípusok
- A nyelv és arcizmok szerepe a fogazat elrendeződésében
- Az ortodonciai anomáliák osztályozása, Angle diagnosztikai rendszere
- A nyelvlökéses nyelés etiológiája, jellemzői, vizsgálata, terápiái

Irodalom:

- Dénes Zoltán – Mészáros Krisztina (2010): Táplálkozási és nyelészavarok. In Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.) Rehabilitációs orvoslás (pp. 408-411). Medicina Könyvkiadó Zrt., Budapest.
- Hacki Tamás – Mészáros Krisztina – Varga Zsuzsa (2004): Az oropharyngeális diszfágiáról - a dietetikai feladatok hangsúlyozásával. Új Diéta, 1. évf., 21-22.
- Hirschberg Jenő – Mészáros Krisztina (2003): Foniátria a fül-orr-gégészeti gyakorlatban. Fül-orr-gége-gyógyászat, 49. évf., 4-17.
- Hirschberg Jenő – Hacki Tamás – Mészáros Krisztina (2013): Foniátria és társtudományok (pp. 201-212). Eötvös Kiadó, Budapest.
- Mészáros Krisztina – Hacki Tamás – Varga Zsuzsa (2005): A nyelészavar komplex kezelése. Lege Artis Medicinae, 15. évf., 4. szám. 289-296.
- Mészáros Krisztina (2017): Nyelési és táplálékfelvételi zavarok. In Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.): Bizonyítékokon alapuló rehabilitációs medicina (pp. 407-415). Medicina Kiadó, Budapest.
- Vassné Kovács Emőke – Rehák Gizella – Vizkelety Tamás (1980): A nyelvlökéses nyelés. Tankönyvkiadó, Budapest.

Logo.B.10. Fonációs zavarok

- A gége felépítése, működése és funkciói
- A fonációs zavar terminológiai háttere, tünetei, etiológiája
- A fonációs zavarok diagnosztikai lehetőségei
- A fonációs zavarok terápiája

Irodalom:

- Balázs Boglárka (2002): A rekedtség kezelése (hanggyakorlatokkal) gyermekeknek és felnőtteknek. Nikol Kkt., Budapest.
- Balázs Boglárka (2016): Hangegészségtan. Budapesti Ward Mária Iskola, TUDÁSTÁR sorozat, I. kötet (szerkesztő: Kalmanovits Zoltán). Budapesti Ward Mária Általános Iskola, Gimnázium és Zeneművészeti Szakgimnázium, Budapest.
<https://issuu.com/wardmaria/docs/hangegeszsegtan>
- Hacki Tamás (2013): A beszéd- és énekhangképzés fiziológiája, akusztikája, patológiája és terápiája. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, I. kötet. (93-267). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Haupt, Evemarie (2006): Hangterápia elméletben és gyakorlatban. Holnap Kiadó, Budapest.
- Jancsóné Aranyossy Emőke (2010): A gyermekkori dysphonia és kezelése. Logopédiai Kiadó Kft., Budapest.

Logo.B.11. A felnőttkori logopédiai ellátás

- A felnőttkori logopédiai ellátás hazai jogi és intézményi háttere
- Az afázia jellemzői, etiológiája, tünetei
- Az afázia diagnosztikája és terápiája
- A diszartria jellemzői, etiológiája, tünetei
- A diszartria diagnosztikája és terápiája

Irodalom:

- Horváth Szabolcs Hirschberg Jenő (2013): Diszartria/diszartrofónia. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, II. kötet (pp. 80-88). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Juhász Ágnes (szerk.; 2007): Logopédiai vizsgálatok kézikönyve. Logopédiai Kiadó Kkt., Budapest.
- Kállai János Karádi Kázmér (2008): Afáziák. In Kállai János Bende István Karádi Kázmér Racsmány Mihály (szerk.): Bevezetés a neuropszichológiába (pp. 216-228). Medicina Kiadó, Budapest.
- Kas Bence – Mészáros Éva (2013): Az afázia neurolingvisztikai és logopédiai vonatkozásai. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és Társtudományok, II. kötet (pp. 106-115). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Nagy Zoltán (2013): Afázia. In Hirschberg Jenő Hacki Tamás Mészáros Krisztina (szerk.): Foniátria és társtudományok, II. kötet (pp. 103-115). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Szabó Edina (2017): A verbális kommunikáció zavarai felnőtt- és gyermekkori szerzett agysérülés következtében. In Vekerdy-Nagy Zsuzsanna (szerk.): Bizonyítékokon alapuló rehabilitációs medicina (pp. 317-327). Medicina Kiadó, Budapest.
- Vannay Aladárné (2004): A diszartria különböző megjelenési formáinak terápiája, esetek bemutatásával. Beszédgyógyítás, 15. évf., 2. szám. 7-11.

Logo.B.12. Intellektuális képességzavart mutató személyek kommunikációs sajátosságai

- Az értelmileg akadályozott személyek beszéd- és nyelvfejlődése
- Az értelmileg akadályozott személyek beszéd- és nyelvi sajátosságai
- A Down-szindrómával élő személyek beszéd- és nyelvfejlődése
- A Down-szindrómával élő személyek beszédzavarai és okai
- A Down-szindrómával élő személyek nyelvi képességei
- A Williams-szindrómával élő személyek beszéd és nyelvi jellemzői

Irodalom:

- Gósy Mária (2007): Az értelmi képesség és a beszédpercepció folyamatok összefüggései. In Gósy Mária (szerk.): Beszédeszlelési és beszédmegértési zavarok az anyanyelv-elsajátításában (pp. 230-246). Nikol Kkt., Budapest.
- Kocsisné Kálló Veronika – Túriné Gál Anikó – Ruzsics Ilona (2013): Kommunikáció fejlődése és fejlesztése értelmileg akadályozott személyeknél. „Mentor(h)áló 2.0 Program”. TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0008 projekt.
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Kommunikaci_fejldse_s_fejlesztse_rtelmil_e_g_akadlyozott_szemlyeknl/index.html
- Lukács Ágnes Kas Bence (2014): Nyelvelsajátítás és értelmi fogyatékoság. In Pléh Csaba Lukács Ágnes (szerk.): Pszicholingvisztika, II. kötet (pp. 1383-1403). Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Radványi Katalin (2009): A beszéd és a nyelv alakulására ható tényezők, a kognitív képességek zavara értelmi fogyatékoság esetén. In Marton Klára (szerk.): Neurokognitív fejlődési zavarok vizsgálata és terápiája (pp. 177-201.). Példák a bizonyítékon alapuló gyakorlatra. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
- Rohár Alexandra (2019): Down-szindrómás személyek nyelvi fejlettsége és az írott nyelv elsajátításához szükséges készségeik. Logopédia, III. évfolyam, 37-47.
- Szabó Borbála (szerk.; 2006): Ajánlások értelmileg akadályozott gyermekek, tanulók kompetencia alapú fejlesztéséhez: Szövegértés-szövegalkotás. sulINova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Budapest.